

Blisko 90 tysięcy głosów na nazwę dla polskiej planety

Zakończył się drugi etap konkursu na wyłonienie nazw dla planety i gwiazdy przydzielonych Polsce do nazwania przez Międzynarodową Unię Astronomiczną (IAU) w ramach globalnego konkursu IAU100 NameExoWorlds. W publicznym głosowaniu internetowym napłynęło prawie 90 tysięcy głosów.

Z okazji swojego stulecia Międzynarodowa Unia Astronomiczna (IAU), zrzeszająca zawodowych astronomów z całego świata, zorganizowała akcję o nazwie IAU100 z szeregiem inicjatyw popularyzujących astronomię i wiedzę o Wszechświecie. Jednym z projektów w ramach IAU100 jest możliwość nazwania planet i gwiazd. Każdemu krajowi na świecie przypisano jeden układ planetarny, dla którego dane państwo prowadziło własny konkurs.

Polsce przypadł układ BD+14 4559, w którym znajduje się planeta odkryta w ramach toruńsko-pensylwańskiego programu poszukiwania planet pozasłonecznych przez zespół polskich astronomów w składzie: prof. Andrzej Niedzielski, dr Grzegorz Nowak, dr Monika Adamów, prof. Aleksander Wolszczan.

Gwiazdę z tego układu widać na niebie w konstelacji Pegaza, jest aktualnie dostrzegalna z Polski wieczorami przy pomocy lornetki lub amatorskiego teleskopu. Z kolei planeta ma masę i rozmiary zbliżone do Jowisza.

Polska edycja konkursu jest prowadzona we współpracy z Polskim Towarzystwem Astronomicznym. W pierwszym etapie konkursu, który trwał w czerwcu i lipcu, każdy chętny mógł nadesłać swój pomysł na nazwy dla planety i gwiazdy. Napłynęło ponad 2800 propozycji. Następnie komitet konkursowy zweryfikował zgłoszenia i wybrał z nich siedem par nazw do etapu drugiego – publicznego głosowania przez internet.

Głosy były zbierane we wrześniu i październiku poprzez stronę internetową www.iau100.pl/planety. Nazwy spośród których można było wybierać, to Geralt i Ciri, Jantar i Wolin, Piast i Lech, Polon i Rad, Solaris i Pirx, Swarog i Weles, Twardowski i Boruta (podano tutaj najpierw propozycje nazwy gwiazdy, a jako drugą propozycję nazwy planety). Głosowanie zakończyło się 31 października 2019 r. Organizatorzy otrzymali 88162 głosy.

„Dziękujemy wszystkim za liczny udział w konkursie na polskie nazwy dla planety i gwiazdy. Końcowy wynik poznamy za kilka tygodni, w grudniu 2019 r., kiedy to Międzynarodowa Unia Astronomiczna oficjalnie ogłosi nazwy wyłonione przez wszystkie kraje” powiedział dr Krzysztof Czart, przewodniczący polskiego komitetu konkursowego IAU100 NameExoWorlds

Patronaty i inne wsparcie

Narodowy konkurs IAU100 NameExoWorlds uzyskał wsparcie w różnej formie od wielu podmiotów.

W szczególności polski konkurs IAU100 NameExoWorlds uzyskał patronat od Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego – Jarosława Gowina, a także patronaty honorowe od wielu organizacji i instytucji związanych z astronomią, kosmosem lub badaniami naukowymi, takich jak Polskie Towarzystwo Astronomiczne, Polskie Towarzystwo Miłośników Astronomii, Polska Agencja Kosmiczna, Polska Akademia Nauk (PAN), Europejskie Obserwatorium Południowe (ESO).

Patronami honorowymi są także krajowe instytuty astronomiczne: Centrum Astronomiczne im. Mikołaja Kopernika PAN w Warszawie (CAMK PAN), Centrum Badań Kosmicznych PAN w Warszawie (CBK PAN), Obserwatorium Astronomiczne Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie (OA UJ), Instytut Obserwatorium Astronomiczne Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (IOA UAM), Centrum Astronomii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (CA UMK), Obserwatorium Astronomiczne Uniwersytetu Warszawskiego (OA UW), Instytut Astronomiczny Uniwersytetu Wrocławskiego.

W gronie patronów honorowych znalazły się też instytucje zajmujące się popularyzacją astronomii: Planetarium Śląskie w Chorzowie, Hevelianum w Gdańsku, Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne w Grudziądzu, Planetarium EC1 w Łodzi, Olsztyńskie Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne, Centrum Popularyzacji Kosmosu Planetarium Toruń.

W składzie Komitetu Honorowego swoim autorytetem konkurs wsparli prof. Aleksander Wolszczan – odkrywca pierwszego pozasłonecznego układu planetarnego oraz wielu innych egzoplanet, prof. Andrzej Niedzielski - astronom z Centrum Astronomii UMK, odkrywca planety, która przypadła Polsce do nazwania, prof. Andrzej Udalski - astronom kierujący projektem OGLE, odkrywca wielu planet pozasłonecznych, będący polskim przedstawicielem w Międzynarodowej Unii Astronomicznej, prof. Jerzy Duszyński – prezes Polskiej Akademii Nauk, prof. Marek Sarna – prezes Polskiego Towarzystwa Astronomicznego, dr hab. Grzegorz Brona – prezes Polskiej Agencji Kosmicznej w okresie od marca 2018 r. do kwietnia 2019 r., specjalista od branży kosmicznej, Mieczysław Janusz Jagła – prezes Polskiego Towarzystwa Miłośników Astronomii oraz Zofia Kaczmarek – studentka astronomii, dwukrotna zwyciężczyni Olimpiady Astronomicznej.

Także wiele mediów zdecydowało się udzielić patronatów medialnych konkursowi. W tym gronie są: Program Pierwszy Polskiego Radia, Urania – Postępy Astronomii, Świat Wiedzy Kosmos, Kosmonauta.net, Space24.pl, AstroNET, Astronarium, Astrofaza, Astrolife, Nauka. To lubię, radio-teleskop.pl, Radio Planet i Komet, We Need More Space.

Konkurs ma także sponsorów: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (w ramach grantu na działalność upowszechniającą naukę), Polskie Towarzystwo Astronomiczne, czasopismo i portal „Urania – Postępy Astronomii”, firma Rebel, Wydawnictwo Znak Literanova, Wydawnictwo Zysk i S-ka, Poczta Polska.

Więcej informacji:

Komunikat PTA: <https://www.pta.edu.pl/prasa/pta1915>

Witryna polskiego konkursu IAU100 NameExoWorlds: <https://www.iau100.pl/planety>

Kontakt:

dr Krzysztof Czarł
Krajowy Koordynator IAU ds. Popularyzacji
Przewodniczący krajowego Komitetu Konkursowego IAU100 NameExoWorlds
e-mail: iau@pta.edu.pl
tel. 513 733 282

dr Halina Prętko-Ziomek
Członek krajowego Komitetu Konkursowego IAU100 NameExoWorlds
e-mail: iau@pta.edu.pl
tel. 509 809 962

Ilustracja:

Artystyczna wizja widoku z powierzchni hipotetycznego księżycy planety pozasłonecznej BD+14 4559 b, którą przyznano Polsce do nazwania w ramach konkursu IAU100 NameExoWorlds. Rys.: M. Mizera / IAU100 / PTA.